

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
педагогіки і психології

_____ Олєфіренко Т.О.

«_____» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична психологія

освітнього рівня ***бакалавр*** _____

(назва освітнього рівня)

галузі знань ***05 Соціальні та поведінкові науки***

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності ***0.53 «Психологія» («Практична психологія»)***

(код і назва спеціальності)

Шифр за навчальним планом СВ08

Київ – 2020 рік

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Юридична психологія», затверджена Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова від протокол № від 2020 року.

Розробник: І.В. Каськов, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології “ ” серпня 2020 року, протокол №

Завідувач кафедри _____ проф. Митник О.Я.

I. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження дисципліни	з	Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 3		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи.
Спеціальність (код, назва) 0.53 «Психологія» («Практична психологія»)	Загальна кількість годин - 90	- 82	Інтерактивні методи: мікровикладання, інверсії, емпатії, інциденту Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Освітній рівень: «бакалавр»	Лекції:		
	20	8	
Вибіркова	Семінарські (практичні) заняття:		
	14	6	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 4-й	Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю: МКР, ІНДЗ
	Індивідуальна робота:		
Семестр: 7-й	Самостійна робота:		Форма підсумкового контролю: залік
	56		
Тижневе навантаження (год.) 3 год - аудиторне: 4 год - самостійна робота	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	44 %:56%		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення психологічних проблем співвідношення людини і права як елементів системи “людина-право”.

Міждисциплінарні зв'язки

Зміст курсу «Юридична психологія» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Загальна психологія», «Консультативна психологія», «Вікова психологія», «Психологія конфлікту» «Патопсихологія».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення психологічних проблем співвідношення людини і права як елементів системи “людина-право” та розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності цієї системи, засвоєння студентами-психологами базових знань з актуальних психологічних напрямів та питань юридичної діяльності, правопослушної діяльності, кримінальної сфери, формування базових умінь та навичок практичної психологічної роботи в юридичній сфері.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Юридична психологія» є:

- психологічні методи вивчення та дослідження особистості суб'єктів правової діяльності;
- розкрити правила призначення та особливості проведення судово-психологічної експертизи;
- охарактеризувати психологію злочинної поведінки у дитячому віці та психологію особистості сформованого злочинця;
- визначити особливості професійної діяльності психолога юридичної сфери;
- сформувати уявлення у майбутніми фахівців професійно-важливої системи знань, умінь і навичок, на яких ґрунтується юридична психологія,

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<i>Знати:</i> <ul style="list-style-type: none">- історію розвитку і основний зміст предмету «Юридичної психології»;- категорійно-понятійний апарат науки “Юридична психологія”,- знати причини та фактори формування злочинців і злочинних груп, а також їх	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути

	<p>типологію;</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єкт, предмет, мету, завдання та місце “Юридичної психології” серед інших психологічних дисциплін; - основні її поняття; засоби, прийоми та алгоритми рішення завдань в галузі юридичної психології; - психологічні методи вивчення особистості суб'єктів правової діяльності; - правила призначення та проведення судово-психологічної експертизи; - психологію злочинної поведінки та психологію особистості злочинця; - особливості професійної діяльності психолога юридичної сфери; - використовувати теоретичні знання з юридичної психології у практичній діяльності <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виділяти предметну галузь “Юридичної психології”, описувати її результати; - висувати гіпотези про причини виникнення протиправної поведінки; - розробляти практичні рекомендації з підвищення ефективності правоохоронної діяльності; - використовувати знання, вміння та навички в професійній діяльності психолога-практика. - вирішувати дослідницькі завдання в галузі психології управління 	<p>критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обгрунтовані рішення.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом юридичної психології</p> <p>ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту</p> <p>ФК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>ФК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>ФК13. Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги.</p> <p>ФК14. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії; створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу.</p>
2.	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проблеми протиправного характеру учнів та батьків в освітньому процесі і шляхи їх розв'язання; • зміст поняття: «особистість учня схильних до протиправної поведінки як суб'єкта освітнього процесу»; • діагностичні методики, за допомогою яких можна виявити стан розвитку особистості учня; • форми і методи роботи з учнями та батьками, 	

	<p>щодо попередження протиправної поведінки.</p> <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляти причини, що сприяють протиправній поведінці учнів та батьків в освітньому процесі; • діагностувати стан розвитку особистості учня; • розробляти і впроваджувати в консультативному процесі різноманітні тренінги, завдання розвивального характеру, що сприяють зниженню протиправної поведінки серед дітей та дорослих.. 	<p>ФК15. Здатність організувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом та клієнтами та останніх між собою, управляти дискусією.</p> <p>ФК16. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати.</p>
--	--	--

II. тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться три кредити ЄКТС: 90 годин.

Примітка. У зв'язку з дією коронавірусу COVID-19 заплановано змішане навчання: аудиторна та дистанційна форми. Дистанційна форма – на платформі Google meet. Якщо заняття відбудеться у дистанційній формі, то навпроти виду заняття у тематичному плані позначено букву *д*.

№ з/п	Назви модулів і тем	Разом	Ауд. г.	Л.	.С. з.	Пр	Лаб. з.	Сам. р.
	Змістовий модуль I. Юридична психологія як наука	47	14\10	8\6	6\4			33
1	T1Предмет, завдання та зміст юридичної психології як галузі прикладної психології	14	4	2	2			10
2	T2. Методи сучасної юридичної психології та напрями її розвитку	14	4\4	2-д	2-д			10
3	T 3. Психолог юридичної сфери та особливості його професійної діяльності	19	6\6	4-д	2-д			13
4	Модульний контроль			2				2
	Змістовий модуль II. Спеціальна психологія	43	20\14д	12\8д	8\6д			23

5	Т4. Кримінальна психологія	13	6	4	2			7
6	Т5 Психологічна характеристика попереднього слідства	13	6\6д	4-д	2-д			7
7	Т 6.Психологія дитячої злочинності	15	8\8д	4-д	4-д			7
9	Модульний контроль	2						2
	Загальна кількість годин:	90 (1 г залі к)	34\ 24(1 г залі к)	20\ 14	14\ 10			56

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами **Змістовий модуль I: Юридична психологія як наука.**

Тема 1. Предмет, завдання та зміст юридичної психології як галузі прикладної психології.

Лекція 1 Предмет, завдання та зміст юридичної психології як галузі прикладної психології.

Специфіка предмету юридичної психології в галузі прикладної психології. Система і завдання юридичної психології. Історія виникнення і розвиток юридичної психології. Зв'язок юридичної психології з іншими науками. Місце юридичної психології в системі психологічної науки. Етапи формування юридичної психології як прикладної.

Тема 2. Методи сучасної юридичної психології та напрями її розвитку.

Лекція 2 Методи сучасної юридичної психології та напрями її розвитку

Основні напрямки досліджень та методологія. Психологічні методи вивчення суб'єктів в юридичній психології. Класифікація методів психологічного дослідження за цілями і завданнями. Методи психологічного впливу на особистість. Особливості використання методів юридичної психології психологом-практиком.

Тема 3. Психолог юридичної сфери та особливості його професійної діяльності

Лекція 3 Психолог юридичної сфери та особливості його професійної діяльності

Зміст і завдання професійної діяльності психолога в юридичній сфері. Структура професійної діяльності психолога: пізнавальний, комунікативний,

управлінський, правовиховний компоненти. Професійно-важливі психологічні якості психолога юридичної сфери. Критерії оцінки професійної придатності психолога-юриста. Етика професійної діяльності психолога в юридичній практиці. Типи професійної мотивації.

Змістовний модуль II. Спеціальна психологія.

Тема 4. Кримінальна психологія.

Лекція 4. Кримінальна психологія.

Предмет і завдання кримінальної психології. Соціально-психологічні теорії злочинності. Психологія злочину та злочинності. Загальні характеристики особистості злочинця. Психологія злочинного угруповання. Психологія організованої злочинності. Психологічна структура злочинної поведінки. Свідоме та несвідоме в злочинній поведінці. Психологія профілактики злочинів.

Тема 5. Психологічна характеристика попереднього слідства.

Лекція 5. Психологічна характеристика попереднього слідства

Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності. Особливості сприймання людини. Психологія слідчого експерименту. Психологія перевірки показань на місці. Встановлення психологічного контакту із врахуванням особистісних особливостей звинувачуваних, свідків, потерпілих.

Тема 6. Психологія дитячої злочинності.

Лекція 6. Психологія дитячої злочинності

Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників. Фактори кримінальної субкультури молодіжного середовища, його атрибутика, традиції, динаміка розвитку. Вікова динаміка злочинності. Психологічні особливості дітей, які є втягненими в злочинний спосіб життя. Підліток в умовах соціальної ізоляції. Особливості психологічної роботи з неповнолітніми злочинцями.

4.2. Плани семінарських,

Тема 1. Предмет, завдання та зміст юридичної психології як галузі прикладної психології.

Специфіка предмету юридичної психології в галузі прикладної психології. Система і завдання юридичної психології. Історія виникнення і розвиток юридичної психології. Зв'язок юридичної психології з іншими науками. Місце юридичної психології в системі психологічної науки. Етапи формування юридичної психології як прикладної.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1-3];
- **додаткові:** [1].

Тема 2. Методи сучасної юридичної психології та напрями її розвитку.

Основні напрямки досліджень та методологія. Психологічні методи вивчення суб'єктів в юридичній психології. Класифікація методів психологічного дослідження за цілями і завданнями. Методи психологічного впливу на особистість. Особливості використання методів юридичної психології психологом-практиком.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [2-37];
- **додаткові:** [1].

Тема 3. Психолог юридичної сфери та особливості його професійної діяльності

Зміст і завдання професійної діяльності психолога в юридичній сфері. Структура професійної діяльності психолога: пізнавальний, комунікативний, управлінський, правовиховний компоненти. Професійно-важливі психологічні якості психолога юридичної сфери. Критерії оцінки професійної придатності психолога-юриста. Етика професійної діяльності психолога в юридичній практиці. Типи професійної мотивації.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [8-3];
- **додаткові:** [4].

Змістовний модуль II. Спеціальна психологія.

Тема 4. Кримінальна психологія.

Предмет і завдання кримінальної психології. Соціально-психологічні теорії злочинності. Психологія злочину та злочинності. Загальні характеристики особистості злочинця. Психологія злочинного угруповання. Психологія організованої злочинності. Психологічна структура злочинної поведінки. Свідоме та несвідоме в злочинній поведінці. Психологія профілактики злочинів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [7-8];
- **додаткові:** [10].

Тема 5. Психологічна характеристика попереднього слідства.

Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності. Особливості сприймання людини. Психологія слідчого експерименту. Психологія перевірки показань на місці. Встановлення психологічного контакту із врахуванням особистісних особливостей звинувачуваних, свідків, потерпілих.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* 11-31];
- *додаткові:* [14].

Тема 6. Психологія дитячої злочинності.

Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників. Фактори кримінальної субкультури молодіжного середовища, його атрибутика, традиції, динаміка розвитку. Вікова динаміка злочинності. Психологічні особливості дітей, які є втягненими в злочинний спосіб життя. Підліток в умовах соціальної ізоляції. Особливості психологічної роботи з неповнолітніми злочинцями.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [17-35];
- *додаткові:* [18].

IV. Засоби діагностики успішності навчання

Усна відповідь (доповідь на практичному занятті):

- вільне володіння матеріалом;
- повнота та логіка викладу;
- чіткість і доведеність формулювань;
- обґрунтованість тверджень;
- посилання на науково-літературні джерела;
- наявність та обґрунтованість власних пропозицій, власної позиції (погляду);
- наявність узагальнень, висновків.

Письмова відповідь (модульна контрольна робота, колоквиум):

- правильність, чіткість, логічність у викладені відповіді на запитання;
- комплексне бачення питання (проблеми);
- вміння виділити головне;
- обрання правильної відповіді;
- наявність та обґрунтованість власних пропозицій, власної позиції (погляду);
- чіткість позначень і акуратність.

Індивідуальне науково-дослідне завдання:

- опрацювання, відбір та інтерпретація науково-літературних джерел;
- наявність узагальнень і висновків;
- наявність та обґрунтованість власної ініціативи , певних завдань, методів тощо;
- оформлення відповідно з вимогами до наукових робіт;
- підготовка доповіді за результатами дослідження;
- захист роботи.

Підсумковий тестовий контроль з курсу

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання).

Модульний контроль

1. В якому напрямі юридичної психології проводяться заходи адаптації та ресоціалізації особистості після її звільнення з установ покарання:

- кримінальна психологія;
- пенітенціарна психологія;
- правова психологія.

2. На яких рівнях відбувається інтеграція між юриспруденцією та психологією:

- застосування психологічних знань у юридичній психології у чистому вигляді;
- використання психологічних знань у трансформованому рівні;
- синтез психологічних та юридичних знань;
- всі відповіді вірні.

3. Яка дисципліна є теоретичною базою (тому що використовується її понятійний та категоріальний апарат) юридичної психології?

- соціальна психологія;
- педагогічна психологія;

- в) загальна психологія;
- г) патопсихологія.

4. Яка дисципліна дозволяє юридичній психології використовувати дані про функціонування суспільних груп, статус особистості в них, вікові, культурні, матеріальні протиріччя між групами та всередині них:

- а) філософія;
- б) загальна соціологія;
- в) вікова психологія;
- г) психологія праці.

5. Базисними елементами методологічних засад юридичної психології є:

- а) загальнонаукові принципи, що визначають виправні положення у сфері людинознавства в цілому;
- б) принцип психології та права;
- в) методи, що використовуються для вирішення завдань юридичної психології;
- г) всі відповіді вірні.

6. Який метод юридичної психології дозволяє визначити професійно важливі якості працівників, встановити психологічні характеристики правопорушників:

- а) методи психологічного впливу на особистість;
- б) психодіагностичні методи;
- в) методи синтезу та аналізу;
- г) метод експерименту.

7. Який метод юридичної психології полягає в одержанні відомостей про особисті якості людини від осіб, які можуть повно описати ці якості та особистість взагалі:

- а) метод експертних оцінок;
- б) метод аналізу продуктів діяльності;
- в) методи наукового дослідження;
- г) методи психологічного впливу на особистість.

8. Автором перших монографічних праць з юридичної психології є:

- а) Ч. Ломброзо;
- б) Ч. Беккарія;
- в) І. Шауман;
- г) А. Коні.

9. Хто з учених розробив концепцію «природженого злочинця»?

- а) Е. Клапаред (1873-1940);

- б) Ч. Ломброзо (1835-1909);**
- в) Ф. Галль (1758-1828);
- г) М. Щербатий (1733-1790);
- д) В. Бехтерєв (1857-1927).

10. Який з перерахованих розділів не відноситься до юридичної психології?

- а) правова психологія;
- б) пенітенціарна психологія;**
- в) судова психологія;
- г) вікова психологія;
- д) кримінальна психологія.

11. У чому проявляється взаємозв'язок юридичної психології з кримінології?

- а) вивчає сутність і загальні закономірності виникнення, функціонування і розвитку психіки;
- б) вивчає закономірності розвитку злочинності та її попередження;**
- в) вивчає психічний розвиток особистості в процесі життя;
- г) вивчає відхилення в розвитку психіки;
- д) вивчає психічні явища в процесі взаємодії людей в соціальній групі.

12. Яке з перерахованих явищ визначає предмет науки юридичної психології?

- а) вивчення психічних явищ, механізмів, закономірностей, що виявляються в сфері права;**
- б) дослідження психологічних закономірностей розвитку психіки людини;
- в) вивчення психологічних механізмів розвитку особистості підлітка;
- г) вивчення психологічних явищ розлади психіки;
- д) розробка соціально-психологічних основ профілактики злочинів.

13. Які з перерахованих завдань покликана вирішувати юридична психологія?

- а) спільне з кримінології вивчення особистості тих, хто скоює злочин;
- б) розробка професіограм правоохоронної діяльності юристів різної спеціалізації для створення ефективної системи професійного відбору;**
- в) дослідження проблем правової свідомості, розробка методів формування правової свідомості;
- г) розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності юридичної діяльності;
- д) всі відповіді вірні.

14. Категоріальний апарат юридичної психології включає категорії:

- а) свідомості;
- б) правосвідомості;**
- в) особистості;
- г) протиправної діяльності;
- д) спілкування;

е) всі відповіді вірні.

15. Принципами юридичної психології є:

- а) принцип детермінізму;
- б) принцип законності;
- в) принцип рівності;
- г) принцип структурності;
- д) принцип особистісного підходу.

16. Який з принципів юридичної науки орієнтує юриста на пошук причин, що спонукають людину до протиправних дій?

- а) принцип особистісного підходу;
- б) принцип єдності свідомості та діяльності;
- в) принцип детермінізму;
- г) принцип розвитку психіки;
- д) принцип психологічної цілісності.

17. Відповідно до букви закону методи психологічного впливу на особистість поділяються на:

- а) правомірні та неправомірні;
- б) вербальні та невербальні;
- в) конфліктні та безконфліктні.

18. Перша вітчизняна судово-психологічна експертиза відбулася у :

- а) 1883 році;
- б) 1896 році;
- в) 1997 році;
- г) 1906 році.

19. В науковий обіг узагальнюючий термін «Юридична психологія» ввів:

- а) Фрезе;
- б) Клапарет;
- в) Штельцер;
- г) Шауман.

20. Юридична психологія внесена до загальних планів навчальної діяльності університетів у:

- а) 1988 році;
- б) 1964 році;
- в) 1929 році.

21. Характер особистості – це:

- а) прояв певного темпераменту;
- б) соціальне утворення (персоналізація);
- в) сукупність стійких індивідуально-психологічних властивостей.

22. Акцентуація характеру – це:

- а) крайні варіанти його норми;
- б) початкова стадія психопатії;
- в) пограничний стан.

23. Поняття «екстраверсія – інтроверсія» були введені в науковий обіг:

- а) Адлером;
- б) Фрейдом;
- в) Юнгом.

24. Судово-психологічна експертиза в основному досліджує:

- а) питання психологічного змісту, що входять в структуру доказування системи «людина-право»;
- б) властивості психічно здорових осіб при попередньому слідстві;
- в) ряд важливих правових понять психології злочинців і їхніх жертв.

25. Основним приводом призначення судово-психологічної експертизи є:

- а) стан психіки, пов'язані з акцентуаціями характеру;
- б) незвичайні психічні стани;
- в) сумнів суду в адекватності показань суб'єкта.

26. Воля – це:

- а) свідома цілеспрямована психічна активність для досягнення мети;
- б) інтеграція характеру людини;
- в) циклічна емоційна стійкість.

27. До психологічних критеріїв юридичного поняття «порок волі» відносять:

- а) середній рівень домагань;
- б) тривожність і хвороблива недовірливість;
- в) знижений рівень інтелекту, занижена самооцінка;
- г) нездатність дієздатної особи розуміти значення своїх дій або керувати ними внаслідок особливого емоційного стану, неправильного уявлення про мету діяльності або під впливом зовнішньої дії.

28. Емоція переживання невдачі це:

- а) агресія;
- б) фрустрація;
- в) криза.

29. Темперамент – це:

- а) властивість особистості, що виявляється в її спрямованості на оточуючих людей, події; виражається у високому рівні товариськості, живому емоційному реагуванні на зовнішні явища;

- б) поняття, яке характеризує суб'єктивне сприйняття локалізації причин поведінки чи керівного початку у себе чи інших;
- в) сукупність індивідуальних, відносно стійких психодинамічних властивостей психіки людини, що проявляються в її поведінці та діяльності.
30. Підвищеною збудливістю, високою реактивністю і активністю, ригідністю, екстравертованістю, пришвидшеним темпом реакцій характеризується наступний тип темпераменту:
- а) сангвінік;
 - б) холерик;
 - в) флегматик;
 - г) меланхолік.

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

Питання до заліку

1. Визначте предмет та завдання юридичної психології.
2. Сформулюйте етапи формування юридичної психології, основні напрямки її розвитку.
3. Опишіть місце юридичної психології в системі психологічних наук. Принципи юридичної психології.
4. Визначте теоретичні та методологічні проблеми юридичної психології.
5. Дайте характеристику та класифікацію методам юридичної психології, особливості їх використання в юридичній сфері.
6. Визначте структуру юридичної психології.
7. Сформулюйте основні властивості та функції соціальних норм, механізми засвоєння особистістю соціальних норм.
8. Визначте поняття та основні різновиди девіантної поведінки особистості.
9. Визначте психологічні ознаки та чинники формування правосвідомості особистості.
10. Дайте психологічну характеристику правоохоронної діяльності.
11. Опишіть основні напрями використання психологічних знань в правоохоронній діяльності.
12. Визначте професійно-важливі якості психолога юридичної сфери, обґрунтуйте свою думку.

13. Визначте особливості професійного спілкування в юридичній галузі, базові комунікативні навички.
14. Сформулюйте загальні принципи застосування методів психодіагностики в практичній діяльності психолога юридичної сфери.
15. Визначте особливості особистісного підходу в системі «людина-право».
16. Опишіть систему психічних процесів в юридичній психології.
17. Визначте значення пам'яті та технік маніпулювання увагою в юридичній психології.
18. Дайте характеристику психолого-правовій оцінці мнестичних процесів.
19. Визначте роль мислення, інтуїції, уяви у рішенні поставлених завдань працівниками юридичної сфери.
20. Визначте роль та місце емоцій і почуттів в юридичній діяльності.
21. Визначте роль та місце темпераменту, характеру, здібностей особистості в юридичній психології.
22. Дайте характеристику напрямкам профілактичної роботи з неповнолітніми злочинцями.
23. Дайте характеристику механізмам психологічного захисту та опанування у стресових ситуаціях.
24. Дайте характеристику індивідуально-психологічним відмінностям особистості та їх урахування в практичній діяльності психолога юридичної сфери.
25. Визначте предмет та завдання кримінальної психології.
26. Дайте характеристику особистості правопорушника та основним чинникам її формування.
27. Визначте роль та місце соціального і біологічного чинників у формуванні делінквентної поведінки.
28. Опишіть психологічні особливості правопорушників з різною спрямованістю поведінки.

- 29.Визначте особливості формування різновидів злочинної спрямованості (насильницька, корислива).
- 30.Дайте характеристику проблемі антисоціальної поведінки неповнолітніх правопорушників.
- 31.Визначте основні чинники виникнення та розвитку злочинної спрямованості у неповнолітніх.
- 32.Дайте характеристику механізмам формування злочинної поведінки неповнолітніх.
- 33.Дайте характеристику вікової динаміки злочинності.
- 34.Опишіть кримінальну субкультуру та делінквентну поведінку неповнолітніх.
- 35.Визначте особливості психологічної роботи з неповнолітніми злочинцями.
- 36.Дайте психологічну характеристику етапів формування злочинної поведінки особистості.
- 37.Дайте психологічну характеристику злочинної групи.
- 38.Опишіть поведінку потерпілого, звинувачуваного, підозрюваного та свідка з розладами особистості та делінквентною поведінкою.
- 39.Сформулюйте причини та умови формування злочинних груп.
- 40.Дайте характеристику соціально-психологічним закономірностям формування та розвитку злочинних груп.
- 41.Сформулюйте поняття та соціально-психологічна характеристика організованої злочинності.
- 42.Дайте характеристику злочинним групам та організованій злочинності.
- 43.Сформулюйте поняття та умови встановлення психологічного контакту із співрозмовником у професійному спілкуванні працівників юридичної галузі.
- 44.Визначте предмет, методичні засади, мету та завдання проведення судово-психологічної експертизи.

45. Визначте загальні підстави призначення судово-психологічної експертизи у справах, пов'язаних з інтересами дорослих та неповнолітніх.
46. Опишіть психологічні особливості поведінки учасників кримінального процесу.
47. Дайте характеристику психологічним аспектам професійної діяльності психолога-практика юридичної сфери.
48. Визначте обов'язки психолога в якості спеціаліста на попередньому слідстві.
49. Визначте психологічні фактори підвищення ефективності професійної діяльності психолога-практика юридичної сфери.
50. Сформулюйте зміст і завдання професійної діяльності психолога в юридичній галузі.
51. Опишіть вплив темпераменту на суб'єктів правозастосовчої діяльності та психолого-правові характеристики акцентуованих особистостей.
52. З'ясуйте важливість встановлення контакту та довірливих стосунків з опонентом, техніки переконання та навіювання в процесі комунікації психолога юридичної сфери.
53. Дайте характеристику перцептивних процесів та їх урахування в практичній діяльності психолога-юриста.
54. Опишіть психологічні наслідки здійсненого злочину на особистість злочинця.
55. Дайте психологічну характеристику потерпілому.
56. Визначте психологічні аспекти впливу злочину на формування свідчень потерпілого.
57. Дайте характеристику дослідженню особистості потерпілого.
58. Визначте предмет та завдання психології юридичної праці.
59. Визначте особливості етики та психології правозастосовчої діяльності.
60. Опишіть професіограми юридичних професій.
61. Дайте характеристику видам судово-психологічної експертизи.

62. Дайте загальну характеристику психологічних особливостей слідчої діяльності.
63. Психологія огляду місця злочину.
64. Психологія обшуку та затримки.
65. Психологія допиту свідків, потерпілих, підозрюваних та звинувачених.
66. Дайте характеристику психопрофілактиці та психологічній допомозі свідкам та потерпілим.
67. Сформулюйте загальні принципи проведення судово-психологічної експертизи.
68. Дайте характеристику факторам кримінальної субкультури молодіжного середовища.
69. З'ясуйте особливості використання методів юридичної психології психологом-практиком.
70. Опишіть види антисоціальної спрямованості особистості та види мотиваційної сфери особистості.
71. Дайте характеристику психологічних особливостей різних видів злочинних груп.
72. Дайте характеристику організаційно-психологічній структурі слідчої діяльності.
73. Визначте основні напрями психології юридичної праці, її особливості.
74. Опишіть структуру діяльності фахівця юридичної сфери.
75. З'ясуйте психологію та етику правовідносин у сфері підприємницької діяльності та у бізнесі.

	I	II	III	I V	V	VI	VI I	VII I	IX	X	XI	XII	XII I	XI V	XV	XV I	XVI I	XVI II	XI X	XX	XX I
Модулі	I модуль					II модуль															
Семінарські заняття		2		2	2	2	2	4													
Дати	17.09			1.10 - д	14.10 д	29.1- 0	12.11 -д	26.11- д													
Теми		Предмет, завдання та зміст юридичної психології як галузі прикла		Методи сучасної юридичної психології	Психолог юридичної сфери та особливості його професійної	Кримінальна психологія	Психологічна характеристика попереднього слідства	Психологія дитячої злочинності													
Модулі	I модуль					II модуль															

Самостій на робота	26	26
Поточни й контроль	Модульна робота	Модульна робота
Підсумко вий контроль	Залік	

VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу Основні

1. Васильев В.П. Юридическая психология. – СПб.: Питер Пресс, 1997.
2. Еникеев М.И. Юридическая психология. Учебник для вузов. - М.: НОРМА, 2000.
3. Чуфаровский Ю.В. Юридическая психология: Вопросы и ответы. – М.: Юриспруденция, 2000.
4. Романов В.В. Юридическая психология: Учебник. – М.: Юрист, 1999.
5. Шиханцов Г.Г. Юридическая психология: Учебник для вузов / Отв. ред. В.А.Томсинов.- М.: Зерцало, 1998.
6. Юридическая психология: Хрестоматия / Сост. В.В.Романов, Е.В.Романова. – М.: Юрист, 2000.
7. Ратинов А.Р. Методологические вопросы юридической психологии // Психологический журнал. – 1983.- Т.4. - №4.
8. Чуфаровский Ю.В. Юридическая психология.–М.: Юриспруденция, 2000.
9. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2000.
10. Кулагин Б.В. Основы профессиональной психодиагностики. – М.: 1984.
11. Лазурский А.Ф. Классификация личностей // Избранные труды по психологии. – М., 1997.
12. Юнг К.Г. Психологические типы. – М., 1992.
13. Леонгард К. Акцентуированные личности. – М., 1992.
14. Русланов В.М. Биологические основы индивидуально-психологических различий. – М., 1979.
15. Юнг К.Г. Психологические типы. – М., 1975.
16. Маерс Д. Социальная психология. – СПб., 1998.
17. Андреева Г.М. Социальная психология. – М., 1996.
18. Юридична психологія / за заг. Ред. Я.Ю. Кондратьєва. – К., 2000.
19. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями. – К., 2000.

- 20.Словник термінів з юридичної психології. – К.: НАВСУ, 1997.
- 21.Андросюк В.Г. Психологія слідчої діяльності. – К., 1994.
- 22.Самонов А.П. Психология преступных групп. – Пермь, 1991.
- 23.Коновалова В.Е. Правовая психология. – Харьков, 1997.
- 24.Костицкий М.В. Введение в юридическую психологию: методологические и теоретические проблемы. – К., 1990.
- 25.Оржиховська В.М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх. – К., 1996.
- 26.Порубов Н.И. Научные основы допроса. – Минск, 1979.

Додаткова

1. Романов В.В., Кроз М.В. Психологическая оценка при профессиональном отборе кадров для прокуратуры // Вопросы психологии. – 1994. - №3.
2. Шахриманьян И.К. К вопросу о предмете и структуре советской юридической психологии// Психологический журнал. – 1983.- Т.4. – №6.
3. Звоников В.М., Пономаренко В.А., Цуварев В.И. К вопросу о психологическом отборе профессионалов // Психологический журнал. – 1988.-Т.9.-№3.
4. Еникеев М.И. О современном состоянии и перспективах развития юридической психологии//Психологический журнал. – Т.3. – 1982.-№3.
5. Филонов Л.Б. Взаимодействие в конфликтной ситуации // Психологические проблемы социальной регуляции поведения. М., 1976.
6. Ложкин Г.В., Повякель Н.И. Практическая психология конфликта: Учебное пособие, - К., МАУП, 2000.
7. Сприяння розвитку клієнта. – К., 1998.
8. Айві А. Цілеспрямоване консультування та інтерв'ювання. Дерябо С.Д., Ясвин В.А. Гроссмейстер общения. – М., 1996.

9. Васильев В.П. Этика в юриспруденции и предпринимательской деятельности. – СПб., 1998.
10. Изард К.Е. Психология эмоций. - СПб., 1999.
11. Василюк Ф.Е. Психология переживания. – М., 1984.
12. Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М., 1985.
13. Антонян Ю.М., Гульдан В.В. Криминальная патопсихология. – М., 1991.
14. Карменов М.М. Изучение следователем психологии обвиняемого. М., 1987.
15. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика. – К., 1986.
16. Фрейд А. Психология Я и защитные механизмы. – М., 1993.
17. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. В 2-х т., Т.1. – М., 1994.
18. Антонян Ю.М. Психология убийства. – М., 1998.
19. Дулов А.В. Судебная психология. – Минск., 1975.
20. Зелинский А.Ф. Осознаваемое и неосознаваемое в преступном поведении. – Харьков., 1986.
21. Коченов М.И. Введение в судебно-психологическую экспертизу. – М., 1980.
22. Криминология: Учебник / Под ред. В.Н.Кудрявцева, В.Е.Эминова. – М., 1995.
23. Пирожков В.Ф. Законы преступного мира молодежи. – М., 1992.
24. Насилие, агрессия, жестокость. Криминально-психологическое исследование. Сб. научных трудов. – М., 1990.
25. Порубов Н.И. Научные основы допроса. – Минск, 1979.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) ффразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.